

Iliana Ragvaldsdotter upprättar sitt testamente. Först ger hon 10 mark till den kyrka där hon ska begravas, till sin kyrkoherde herr Peter i Vårdinge 10 mark och till prästens ersättare där 10 mark. Till prosten Didrik Djäken ger hon 1 mark. Till Harald klockare 1 mark. Till gillet i Vårdinge ger hon 1 mark. Till Frustuna kyrka 1 mark och ytterligare (1 mark) till kyrkoherden där. För dessa penningar pantsätter hon 3 öresland i Bränninge i Tveta socken till Vårdinge kyrka. För sin gravplats i Linköpings kyrka skänker hon 100 mark. Till Vadstena kloster 20 mark och till Askeby kloster lika mycket. Till nunnorna i Skänninge ger hon 10 mark. Till munkarna i Skänninge, Linköping, Söderköping, bröderna i Nyköping, gråbröderna i Skara och bröderna i Strängnäs 3 mark vardera. Till varje kyrka där hon äger jord 1 mark, och ytterligare 1 till prästen. Till sin make Gustav Mattsson ger hon 4 markland jord, nämligen 20 öresland jord i Grönsö i Kungs-Husby socken i Trögd och 12 öre i Jursta i Överenhörna socken i Öknebo härad. Till sin guddotter, Gustavs syster Ingegerd, ger hon 2 attungar jord i Vreta i Gränna socken. Till väpnaren Nisse Jonsson 40 mark. Till sin makes stalltjänare Nisse Petersson, Bengt Gås, Tord, Anders Djäken, Alle, Inge Dansson, Torkil, Peter "Dæne" och Peter Berg vardera 10 mark. Till Wilfang ger hon 5 mark och till sin tjänare likaledes 5 mark. Till Sigge Smed, Johan Stekare, till sin stalltjänare Peter och Peter Fiskare 3 mark var. Till sina arbetskvinnor Gertrud och Katarina ger hon 8 alnar var av tyg från Poperinge. Till sin tjänstekvinna Ingegerd, som länge varit i utfärdarens tjänst, ger hon 60 mark oavsett om hon vill gifta sig eller gå i kloster och till sin fostermor Bengta 10 mark. För detta testamente pantsätter hon sina egendomar Vallby och Jussberg (i Heda socken) och kvarnen till sin make Gustav Mattsson, sin frände Bo Jonsson och herr Ragvald Filipsson. Hon ber dem verkställa testamentet tillsammans med hennes bror Nils Karlsson och anbefaller dem alla hos Gud.

Testamentet upprättas inför utfärdarens biktfar herr Peter, kyrkoherde i Vårdinge och kanik i Strängnäs, vilken ombeds besegla.

Avskrift i vidimation på papper 1379–1391 11/2 (SDHK nr 11429), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11313.

Regest: RPPRH nr 35.

Iliana Ragvaldsdotter och Nils Karlsson bör troligen identifieras som medlemmar i ätten Stubbe. Jämför brev 1381 (SDHK nr 11810), i vilket Gustav Mattsson säljer sin hustru Ilianas egendomar till hennes bröder Nils och Harald Karlsson; se även S. Engström, Bo Jonsson till 1375 (1935), s. 11–12. Gustav Mattsson bör ej förväxlas med Gustav Mattsson (sjuuddig stjärna), jämför S. Östensson i PHT 1975, s. 66.

Angående Ragvald Filipsson (Lindöätten) se brev 1383 2/6 (SDHK nr 12422) och 1385 22/12 (SDHK nr 13006) där han är sigillant respektive utfärdare.

Om kaniken och kyrkoherden Peter i Vårdinge se M. Collmar, Strängnäs stifts herdaminne 1 (1977), s. 232, med referat av detta brev.

Om Grönsö och detta brev se DMS, Uppland 1:9, s. 109 ff.

In nomine Domini amen. Jak Yliane Ragualsdotter en thyt jak war sywk til min likama tho war jak eygh sywk^a til minna skel^b tha hawer jak thengt mik wm · mith testament at giwa for mina siel · fførst the kirkionne ther jak nidher legxs^c x · mark · minom^d kirkioherra · herra Petare · j Wardhunge · x · mark · ¹Legho prestenom¹ ther sama stadh thre mark · Didherico diækn progastins^e j · mark · Haraldo Klokpara j mark, gyllæno j Wardhunge j mark · Frøstuna kirkio j mark ok andra kirkio herranom ther sama stadh / For^f thessa sama fornempda pæninga^g sæter jak til pant Wardhungha kirkio thry øris landh jordh j Prenninge j Thweta sokn · for min lægho stadh j Lynkøpungx kirkio hundradha mark · Watzsteno klostre xx^{ti} mark · Askaby klostre xx^{ti} mark · nwnnomen j Skæninge x mark · munkomen ther samastadh thre mark · munkomen j Lynkøpunge iij mark · munkomen j Sudhercopunge iij

mark ·/ brødhromen j Nykopunge iij mark / grabrødromen^h j Skarom thre mark · brødromen j Strengenes iij mark · hwario kirkio som iak ægher godz innan giwer jak ena mark ok andra prestenom · Minom kæra hosbonda Gøtzstauo Mattisson giwer iak fyra mark landⁱ jordh · j Grunshø thyughu øra landh jordh · j Husuby sokn j Thrøøgh ok j Iurastom tolf øra · j Ønhørna sokn i Øknabo hærådhe · minnæ gudhdotter Gøtzstafs søster Jngegerdhe giwer iak thua attunga jordh j · Wreta j Grenna sokn · Nissa Jonsson weknara xl^a mark · hwariom mins hosbonda swene x · mark · Nissa Petarsson · Bendicter Gaas, Thordh · Andris Diækn, Alla · Jngæ Dansson · Thyrkil · Peter Dæne · Petar Bærgh · stalswenom / Wilfang² v · mark · minom sma swene v · mark · Sigga Smiter thre mark Joan Stekara thre mark · Minom stalswen Petære iij mark Petaræ Fiskara iij mark / minom ærwodhis kwinnom Gerthrudhe^j · ok Katrine · hwario thera atta alna poprist³ kledhe · Jngegerdhe minne kwinno som længe hawer warit j minne tienist giwer iak lx mark · hwat hon wil sik gifta æller j kloster giwas / Minne fooster modher Beingto^k x mark^l / For thetta fornempda testament sæter⁴ jak mit^m gotz Wadhby ok Iudhzbergh · ok kwernin · minom ælskelika bonda Gøtzstauo Mattisson ok minom frenda Boo Jonsson · ok herra Ragualdeⁿ Philposson. Ok bidher jak for Gudz skuld at j thetta testament wtryktin⁵ æpter thet som iak idher troo · Bidher jak idher min kære brodher · Niclis Karlsson at j thetta stadhukt hallin som jak til idher troo for °Gudz skuld° ok thenkin wp a thet godha som j mik louadhin tha æpter mik dødhe medhan j mattin eyg mik liwandis · Gudhi befeller jak alla idher saman · Thetta mit testament giordhe jak for minom skriptofadherre^p herra Pethare kirkioherra j Wardhunge ok kanoke j Strengenes · ok badh jak han sætia sith insigle ther fore · Scriptum anno Domini M^occc^olxx^o octauo, feria sexta post festum Translacionis sancti Eskilli.

^a Rättat från sywkt och utprickat. ^b Rättat från skela. ^c Ordet tillfogat som rättelse över ett överstruket sæzs. ^d Med överflödigt diakritiskt tecken över den sista stapeln. ^e D.v.s. provasta 'prost'. ^f Med överflödigt streck över o. ^g Nasalstreck över e svårläst p.g.a. nötning i pergamentsvecket. ^h Rättat från grabrøddomen. ⁱ Bokstaven l möjligen rättad från k. ^j Det andra r över raden. ^k Med dubbla diakritiska tecken. ^l Före detta ord moder felskrivet och utprickat. ^m τ efter rättelse. ⁿ Det andra a ändrat från ett- till tvårummigt. ^{o-o} Orden hopskrivna, men delade av ett särskiljande streck. ^p Förkortningstecknet otydligt.

¹⁻¹ Se O. Kalkar, *Ordbog til det ældre danske sprog: Lejrepræst, 'en ersättare för en präst'*. Jfr även Söderwall, *suppl.*: legho klärker, med betydelsen 'till nunnekloster knuten präst'. ² Troligen ett tillnamn från tyskan; jfr Wildfang, en rättslig beteckning för en som flyttat till ett annat område och blivit livegen under den lokala jordägaren. Se *Lexikon des Mittelalters IX: Wildfangrecht*. ³ D.v.s. tyg från staden Poperinge i Flandern; se *KL VIII: Klede, sp. 467*, och Söderwall, *suppl.*: popirsker. ⁴ För sätta i betydelsen 'sätta i pant' se Söderwall: sätia 18. ⁵ För betydelsen av utrikta ('verkställa testamente') jfr Söderwall, *suppl.*: utriktare.